

диначних судбина, које чине укупност нашег мучног и мукотрпног битисања и крваве борбе за ведрије, слободне дане. Ваља му ода-ти признање, тим прије што је Пе-руновић своје казивање, како пи-

ше Душан Костић, почео да излаже по наговору пријатеља и што га та драж писменог казивања, којег никад није доста, није напуштала.

Радоман Јовановић

„ЈОВАН ЕРДЕЉАНОВИЋ ЖИВОТ И ДЕЛО“

(Панчево 1976, 96)

У издању Народног музеја у Панчеву појавила се књига радова са II симпозијума етнолога Србије о научнику Јовану Ердељановићу. Ердељановић (1876 — 1944) био је Цвијићев ђак који није у свему слиједио свог учитеља. Из Прага се вратио у Београд 1906. као први доктор етнологије у балканским земљама. Посебно се интересовао за живот и обичаје црногорских племена.

Занимљиве податке о проф. Ердељановићу и његовом раду дао је Мирко Р. Барјактаревић у чланку Јован Ердељановић као човек и наставник (11—14), Душан Недељковић објавио је прилог Јован Ердељановић у развоју етнолошке науке (15—18). Аутор критикује његову тезу о три племена у Југославији. Милисав В. Лутовац у чланку Цвијић и Ердељановић (19—22) указује на Ердељановићев допринос испитивању насеља и поријекла становништва. Јован Вукмановић објавио је прилог Етнолошка проучавања др Јована Ердељановића у Црној Гори (23—28). Ристо Ковијанић освјетлио је Ердељановићеве оцјене вјеродостојности предања о поријеклу и прецима братства (29—42). Посебно је занимљива тврдња Ковијанићева прихваћена у науци, о поријеклу Његоша. Нико С. Мартиновић

у прилогу Трагом једне мисли Јована Ердељановића о генезологијама у Црној Гори дао је допринос испитивању поријекла црногорских племена (43—52). Рајко Николић пише о етнолошким проучавањима Јована Ердељановића у Банату и Ердељановићевом испитивању посрбљавања Цигана у томе крају (53—56). Светозар Ђулибук дао је прилог Ердељановићева етнолошко-социолошка истраживања црногорских племена (57—64). Занимљив је рад Душана Бандића — Ердељановићев рад на проучавању религије (65—71). Петар Влаховић објавио је прилог Рад и значај Јована Ердељановића у области антропологије (73—80). Оливера Младеновић у чланку Ердељановићев прилог проучавањем народних игара (81—86) истиче његов допринос националном фолклору. Љиљана Радовановић јавља се с прилогом Јован Ердељановић и „Српски етнографски гласник“. (87—96).

На крају се износе подаци о оставштини Јована Ердељановића, који се односе на Шумаћин Банат, Црну Гору и Македонију. Било би пожељно да се ти рукописи среде, класификују и припреме за штампу. То је дуг према нашем истакнутом научнику.

Милорад П. Радусиновић

XXIII КОНГРЕС САВЕЗА УДРУЖЕЊА ФОЛКОРИСТА ЈУГОСЛАВИЈЕ

Од 17. до 21. септембра 1976. године у Славонском Броду одржан је XXXIII Конгрес савеза удружења фолклориста Југославије, посвећен 35-годишњици устанка наших народа и народности. На конгресу је било шест основних тема: (1) Народно стваралаштво

и народно стваралаштво; (2) Устанци и народно стваралаштво; (3) Искуства наших фолклорних смотри, сабора, приредаба, радио и телевизијских приказа фолклора — с обзиром на традицију аутентичност и иновацију; (4) Осврт на недовршене дискусије с прошлих

конгреса СУФЈ; (5) Отворени проблеми југословенске фолклористике; (а) Приступ усменој књижевности као писаном тексту и као изведби у друштвеном контексту (секција); (б) Проблеми терминологије у југословенској етномузикологији (секција); (ц) Проблеми типологије плесова народâ Југославије (секција); (6) Обредна ора (секција).

У оквиру прве теме дато је 10 саопштења: Милена Недељковић — Културно-просвјетни преглед Бродског Посавља; Звонимир Толди — Ђевојачка китња Брдског Посавља; Милица Матић — Ликовно народно стваралаштво Славоније и Барање; Јелка Радус — Рибарић — Зооморфни и антропоморфни ликови на славонским отарцима; Дуња Рихтман — Шотрић — Народна музичка традиција подручја Славонске Пожеге; Крешимир Галин — Диллице, једноцијевна трстена кларинетска свираљка Барање; Qubûy Sárosacz (Mohács Мађарена) — Обичаји око смрти код Хрвата и Срба у мађарској Барањи; Никола Бонифачић Рожин; — Драматика опходних обичаја у Ориовицу; Олга Пенавин — Народне баладе из Корога, мађарске језичне оазе у Славонији; Војислав Јакоски — Еден запис на народни песни од Албанци преселени во Словенија.

У оквиру друге теме поднесено је 17 саопштења: др Душан Недељковић — Устанци и револуције у нашем стваралаштву; Симо Младеноски — Документарно-историската вредност на македонските народни песни со тематика од НОБ и револуција; Радмила Опачић — Лик жене у народном стваралаштву устанка и револуције; Никола Кнежевић — Реалистично и улога жене у народном стваралаштву буна и устанака; Химзо Половина, Нада Лудвиг — Печар и И. Милаковић — Фолклорно поетско-музичко стваралаштво кондicionирано емотивном потребом групе у специфичним ситуацијама народног отпора; Иве Рудан — Устанак и ослободилачка борба Истре у усменом стваралаштву; Владо Костелник — Народно стваралаштво Гусина и Украјинаца у

устанцима; Исмаил Дода — Одјек тринаестојулског устанка и борба против фашизма у народној поезији у Црној Гори; Светозар Пилетић — Партизанска pjesма у интерпретацији Исидоре Секулић; Вукоман Џаковић — Спјев Сава Оровића о херцеговачком устанку; Трпко Вицевски — Партизанските песни во репертоарот на Лешоска Крста од село Присовјани — Струшко; Миодраг Стојановић — Хајдучки устанички фолклор; Ђејана Бутуровић — Градасчевићев устанак и наша народна pjesма; Никола Анић — Песма пучког устанка Матије Иванића; Иван Котев — Одрозот на илинденског васпитние во песните од струмичко ђевђелискоит регион; Лазо Каровски — Чинот на самоубиството како мотив во македонската народна песна на востанијата (Илинденско и НОБ); Јован Михаиловић — Карневали у Лесковцу.

У вези с трећом темом поднесено је 16 саопштења: Зорица Рајковић — О друштвено-културној улози смотри фолклора Загреб; Мирослава Фулановић — Шошић — О тенденцијама које се код нас у новије доба испољавају у приказивању народног стваралаштва; Радмила Петровић и Слободан Зечевић — Народна музика и игра на сценама у Србији; Марјана Гушић — Актуелна примјена старинског фолклорног костима; Јосип Милићевић — Оживљавање традицијског народног стваралаштва у Истри путем опћинских смотри и регионалне смотре у Мотовуну; Зденка Лехнер — Двије славонске фолклорне приредбе у функцији традицијске предаје; Стјепан Сремац — Регионалне смотре фолклора у Хрватској; Боривоје Џимревски и Кирил Водевски — Преглед музичко-фолклорних манифестација у Македонији — њихова програмска усмјереност; Петр Новак (Праха ЧСР Beiterag des Festivalv vo Strážnice zur Pflege und szenisogen Abufführung der Folklore; mu Дара Вучинић — Варга — Гусларски сабори на Косову као подстицај одржавања и развитка народног гусларства; Владо Костелник — Фолклорне смотре Русина и

Украјинаца — допринос аутентичности израза, очувању и развоју позитивних традиција и иновација, у стваралаштву народности; Јулије Њикош — „Свирај свирац, немој стати“, репродукција награђене радио-емисије о славонском фолклору уз дијалогитиве; Јулије Њикош — Искуства у презентирању народног стваралаштва из Славоније у емисијама РТВ Загреб; Јулијан Страјнер — *Људска гласба в радијском програму*; Душко Димитровски — Нека искуства презентирања музичког фолклора Радио-Скопља; еЈрко Безић — Десет година Фестивала далматинских клапа у Омишцу.

У вези са четвртом темом академик Цвјетко Рихтман дискутовао је о питањима из области епике, поводом 15. конгреса Савеза удружења фолклориста Југославије, 1968. године.

У вези с петом темом (а) *Приступ усменој књижевности као писаном тексту и као изведби у друштвеном контексту* поднесена су четири саопштења: Твртко Чубелић — Методични и методолошки аспекти у фолклорној проблематици и приступу на усменог народној књижевности; Марко Терцеглав — *Размјере мед всебинско определитвијо људ-*

ске песми ил њено живљенско влого; Нивес Ритиг — Бељак — Истраживачева и казивачева пјесма (прилог методологији истраживања усмене књижевности); Војислав Никчевић — Да ли нароч у колима Његошева „Горског вијенца“ пјева епске народне пјесме? (б). *Проблеми терминологије у Југословенској етномузикологији*: поднесена су два саопштења: Андрија Гојковић — О терминологији народних музичких инструмената; Онуфрије Тимко — Систематизација и кодификација музичког стваралаштва украјинског народа од давнина до данашњег времена — према др Zenowy Lysko (ц) *Проблеми типологије плесова народа Југославије*: поднесена су два саопштења: Равијојла Мандић — Осврт на типове народних игара Босне и Херцеговине; Иван Иванчан — Индекс плесних мотива колџ у Славонији и Барањи.

У вези са шестом темом поднесена су два саопштења: Михаило Димовски — Обредните лазарски игри во Македонија; Владимир Митровић — Улога обредних игара у свадбеним обичајима у Средњем Банату.

На конгресу је вођена плодна и жива дискусија.

Исмаил Дода

НАУЧНИ СКУП ПОВОДОМ СТОГОДИШЊИЦЕ ЦРНОГОРСКО-ТУРСКОГ РАТА 1876 — 1878

У организацији Одјељења друштвених наука Црногорске академије наука и умјетности на Цетињу је 27. и 28. маја 1977. године одржан научни скуп посвећен стогодишњици црногорско-турског рата 1876 — 1878. године.

Обиљежавајући стогодишњицу овог рата, који је за Црну Гору имао велики значај, научни радници су, разумије се, настојали да допринесу сагледавању овог комплексног научног питања. Научни одбор који је Академија именовала, настојао је да окupi што већи број научних радника који се баве питањима црногорске прошлости друге половине XIX вијека. У тим настојањима се, углавном, успјело, па су се тако на Цетињу чула интересантна научна саопште-

ња, која дају знатан научни допринос.

На скупу је поднесено 19 саопштења о разноврсним питањима црногорско-турског рата и резултатима његовим.

Уводно саопштење дао је председник Научног одбора овог скупа Димо Вујовић. Он је говорио о значају црногорско-турског рата 1876. године за друштвено-економски и национално-политички развитак Црне Горе.

Ристо Ј. Драгићевић је поднио саопштење на тему о положају хришћанске раје у Турској и старим плановима за ослобођење.

Интересантан је био рад Жарка Шћепановића о политичком утицају Црне Горе на подручје Ко-